

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.187/2022/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

A felperesek: Felperes1

(Cím2) I. rendű

Felperes2

(Cím3) II. rendű

Felperes3

(Cím4) III. rendű

A felperesek képviselője:

Dr. Németh Roland ügyvéd

(Cím5)

Az alperes: Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Szende László Ügyvédi Iroda

(Cím7,

ügyintéző: dr. Szende László ügyvéd)

A per tárgya: személyiségi jogi igények érvényesítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.071/2021/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 13.P.21.230/2019/26/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 15 napon belül 292.100 (kétszázkilencvenkétezer-száz) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 164.000 (százhatvannégyezer) forint le nem rótt fellebbezési illeték és 205.000 (kétszázötezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték a Magyar Állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a felperesek 205.000 (kétszázötezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszaigénylésére jogosult.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperesek testvérek, édesapjuk 1984-ben hunyt el, édesanyjuk a következő évben férjhez ment V.V.-hez, akivel haláláig házasságban és egy háztartásban élt. A felperesek és V.V. között szeretetteljes hozzátartozói viszony nem alakult ki, édesanyjuk halála után a kapcsolatot nem tartották.

[2] A felperesek édesanyja 2008. április 3-án hunyt el, eltemettetését az I. rendű felperes vállalta, akkori lakóhelyének a temetőjében kettős sírhelyet váltott meg részére. A felperesek a kettős sírhely másik részét a fogyatékkal élő negyedik testvérük részére kívánták fenntartani.

[3] V.V. a felperesek édesanyjának halála után új élettársi kapcsolatot létesített, volt felesége temetését nem intézte, arra nem ment el.

[4] V.V. 2016-ban, idősotthonba költözésekor úgy nyilatkozott, hogy hozzátartozója nincs, elhunyt házastársa mellé kérte eltemettetését.

[5] V.V. 2018. június 27-én hunyt el, a Temetkezési és Szolgáltató Kft.-t bízták meg az eltemetésével. A kft. a sírhelyről az alperessel történt egyeztetést követően, 2018. július 3-án az elhunytat az I. rendű felperes rendelkezési joga alatt álló sírhelybe temette el, amiről az I. rendű felperes csak a 2018. július 15-i temetőlátogatása alkalmával szerzett tudomást.

[6] Az I. rendű felperes panasza alapján indult ellenőrzés eredményeként az illetékes kormányhivatal a temetői nyilvántartás hiányosságát állapította meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[7] A felperesek keresetükben elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a kegyeleti jogukat azzal, hogy fenntartási és üzemeltetési kötelezettségének megszegésével az általa működtetett köztemetőben néhai édesanyjuk, V.Vné és még élő testvérük, R.S. részére fennálló és fenntartott, 2033. április 7-ig megváltott sírhelyre néhai V.V-t betemették. Kérték az alperes nyilvános bocsánatkérésre kötelezését, annak az önkormányzat lapjában és hirdetőtábláján való megjelentetését. Ezen túlmenően személyenként 850.000 forint sérelemdíj és kamata megfizetésére is kérték kötelezni az alperest. Másodlagos kereseti kérelmükben 250.000 forint és kamata kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:518-522. §-ai, 6:527. §-a, 6:532. §-a, valamint a temetőkről és temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 1-6. §-ai, 18. §-a, 22. §-a, 30-31. §-ai, illetve 35-36. §-ai alapján. Harmadlagos kereseti kérelmükben a kegyeleti jog megsértésének a megállapítását kérték.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az adott helyzetben elvárható módon járt el.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy a fenntartásában álló temetőben 2018. július 3-án az I. rendű felperes rendelkezési joga alatt álló sírhelyre engedélyezte az I. rendű felperes tudta és beleegyezése nélkül néhai V.V. eltemetését, megsértette a felperesek kegyeleti jogát. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító fenti rendelkezését az önkormányzat hivatalos lapjában és hirdetőtábláján az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül 30 nap időtartamban saját költségére tegye közzé. Emellett kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére 850.000 forint, a II-III. rendű felperesek részre pedig személyenként 600.000 forint sérelemdíj és kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[10] Indokolása szerint a törvényi szabályozás alapján a kegyeleti jog az elhunyt emlékének méltó megőrzésével, megvédésével kapcsolatos, a Ptk. 2:50. § (1) bekezdésében biztosított jogosultság, a túlélőket megillető személyiségi jog. Rámutatott arra: a bírói gyakorlat alapján a kegyeleti jog keretei között élvez védelmet a kegyeleti jogosultaknak azon igénye is, hogy az elhunyt hozzátartozó eltemetésének helyét megválasszák, valamint, hogy illő síremléket állítsanak és tartsanak fenn. Korábbi ítéletábrái határozatokat idézve kifejtette, hogy az elhunyt emlékének sérelme, valamint a kegyeleti jog megsértése a temetkezéssel kapcsolatban alapvetően akkor következik be, ha a sírhelyet, illetőleg a síremléket közvetlenül olyan behatás éri, ami lelki megrázkódtatást jelent, vagy ezek közvetlen közelében olyan állapotok uralkodnak, hogy azok különös lelki megterhelést jelentenek a jogosult számára, mivel az elhunyt(ak) személyéről megfelelő módon emlékezni nem tud.

[11] Utalt arra, hogy az I. rendű felperes panasza alapján folyamatban volt hatósági eljárás megállapította ugyan, hogy a perbeli időszakban a nyilvántartó könyvet hiányosan vezette, azonban megítélése szerint e jogsértés önmagában még nem jelenti a rendelkezési jog vagy kegyeleti jog sérelmét. Hangsúlyozta: arról a temető üzemeltetői, fenntartói minőségéből eredően az alperes volt köteles gondoskodni, hogy az I. rendű felperes rendelkezési joga alatt álló sírhelybe hozzájárulása nélkül senkit ne temessenek el. Rámutatott arra: a per során az alperes azt elismerte, hogy az I. rendű felperestől nem kért hozzájárulást V.V. eltemetésének engedélyezéséhez, őt előzetesen a temetkezési vállalkozó megkereséséről nem tájékoztatta. Kiemelte ugyanakkor, hogy az alperes azt az állítását nem tudta bizonyítani: a temetést ténylegesen végző kft.-vel a temetést megelőzően közölte a perbeli sírhelyet megváltó személy nevét, a rendelkezésre jogosult személyét.

[12] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a Ttv. 18. § és 22. §-ába foglalt kötelezettségét megszegte, a temető üzemeltetőjeként nem biztosította a perbeli sírhely felett az I. rendű felperesnek rendelkezési joga gyakorlását, amellyel megsértette rendelkezési jogát.

[13] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy fenti jogsértő magatartás megvalósított-e személyiségi jogsérelmet, kegyeleti jogsértést a felperesek esetében.

[14] Hangsúlyozta, hogy nem volt vitatott: a felperesek és V.V. között nem alakult ki soha szerető családi kapcsolat. Kiemelte, hogy V.V. volt házastársának sírját nem látogatta, kegyeletét nem róttá le előtte. Ehhez képest az elsőfokú bíróság a társadalmi közfelfogás alapján megalapozottnak találta a felperesek azon állítását, hogy V.V. édesanyjuk mellé temetése számukra lelki megrázkódtatást jelentett, negatív, fájó emléket ébresztett bennük a sírhely meglátogatásakor a fejfájával szembesülés, és a negatív, megterhelő érzések édesanyjukra való emlékezésükkor egyébként is jelentkeznek, ami frusztrációt okoz náluk. Megítélése szerint V.V. adott sírhelybe temetése olyan közvetlen behatást jelentett az I. rendű felperes által gondosan ápolt és felperesek által édesanyjuk emléke előtti tiszteletük

lerovásául igénybe vett helyszín, a síremlék környezetébe, amely – a fájdalom, sérelem, harag érzését keltve – megakadályozza az édesanyjuk iránti kegyeleti érzéseik békés, méltó megélését, kifejezését.

[15] Fentiek alapján az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes mulasztásban megnyilvánuló magatartása, amellyel az I. rendű felperes rendelkezési jogát megsértette, adott esetben egyben a felperesek kegyeleti jogának sérelmét is jelentette, ezért a jogsértés tényét megállapította, és az alperest elégtétel adására kötelezte a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel.

[16] Megállapította, hogy a felperesek oldalán a személyiségi jogsértés eredményeként nem vagyoni hátrány is bekövetkezett, ezért megítélése szerint a felperesek sérelemdíjra is jogosultak.

[17] Köztudomású tényként fogadta el, hogy a hozzátartozók elhunyt szeretteik iránti tiszteletüket, szeretetüket síremlék állításával, ápolásával, annak rendszeres látogatásával fejezik ki, élik meg. Rámutatott arra, hogy amennyiben e síremlékbe a hozzátartozókkal konfliktusban, negatív kapcsolatban állt hozzátartozót temetnek el az ő tudtuk nélkül, szándékuk ellenére, úgy természetes a lelki megrázkódtatás és folyamatos fájdalom, amely sérelemdíj iránti igényüket megalapozza. A sérelemdíj mértékét az elsőfokú bíróság differenciáltan határozta meg, nem tartotta eltúlzottnak az I. rendű felperes igényét, a II-III. rendű felperesek esetében pedig – a bírói gyakorlat figyelembevételével – személyenként 600.000 forint sérelemdíjat talált arányban állónak az elszenvedett kegyeleti sérelmekért.

[18] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

[19] Rámutatott arra: az elhunytak az eltemettetésére vonatkozóan életében tett rendelkezése nem írhatja felül más személynek a sírhely feletti rendelkezési jogát. Megítélése szerint az alperes felelősségét nem érinti, hogy őt a temetkezési szolgáltató olyan módon kereste meg, hogy az engedélyezést mintegy vélelmezte: az engedélyezés feltételeiről az alperesnek kellett volna meggyőződnie.

[20] Az elsőfokú bírósággal egyetértett abban, hogy a rendelkezési jog megsértése önmagában nem eredményezi a kegyeleti jog megsértését. Vizsgálta, hogy a síremlék környezetébe való perbeli behatás megakadályozza-e a felperesek édesanyjuk iránti kegyeleti érzésének békés, méltó megélését, kifejezését, azaz megvalósult-e kegyeleti jogsértést. E körben utalt a kegyeleti jognak két aspektusára: egyrészt az elhunyt személy emlékének védelmére, másrészt az elhunyt iránti tisztelet kifejezésére, a kegyelet lerovásának a lehetőségére. Rámutatott arra: a túlélő hozzátartozókat megillető kegyeleti jog akkor sérül, ha vagy a halott emlékét, ezzel a túlélők iránta érzett tiszteletét, szeretetét sértő vagy a kegyelet kifejezését gátló magatartás valósul meg. Hangsúlyozta, hogy az emlék tiszteletben tartása nem vonatkoztatható el a meghalt személyétől. Kifejtette, hogy a felperesek édesanyja hosszú időn át tartó házasságban élt együtt V.V.-vel; és bár a II. rendű felperes beszámolt arról, hogy a vele és testvéreivel való viszonya miatt édesanyjuk sokat veszekedett házastársával, ezen kívül a felperesek egyike sem állította, hogy édesanyjuk és V.V. házassága megromlott, édesanyjuk a férjétől elidegenedett volna. Megítélése szerint az édesanyjuk választottjának elutasítása a felperesekre tartozó olyan kérdés, amelynek az édesanyjukra vonatkozó kegyeleti jog gyakorlásán kívül kell esnie.

[21] A másodfokú bíróság indokolása szerint a közérkölc alapján a házasság természetes következménye az együttélt házastársak egymás mellé temetése, amely szokás fennállása külön bizonyítást nem igényel. Rámutatott arra, hogy a házastársak egymás mellé temetése a

felperesek édesanyjának emlékét nemhogy nem sérti, hanem a közfelfogás szerint éppen arra van figyelemmel. Utalt arra is, hogy a túlélőknek az édesanyjuk iránt érzett tiszteletét, szeretetét azért sem sértheti, mert végső soron édesanyjuk életében meghozott, a házasságra vonatkozó döntésének következménye a házastársi kapcsolat. Hangsúlyozta: ha a felperesek édesanyjukat életében az általuk rossz néven vett házassága ellenére is tisztelték, szerették, úgy a sérelmezett mellétemetés nem ezeket az érzéseiket sértheti.

[22] A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a síremlék az elhunyt iránti tisztelet kifejezésére alkalmas maradt. Ezután azt is vizsgálta, hogy a kegyelet kifejezését valóban gátolja-e a felpereseknek V.V.-vel szembeni kifejezett ellenérzése, és az, hogy ez a rossz érzés édesanyjukra emlékezve a jogosulatlan temetés miatt kerül-e újra és újra felszínre. E vonatkozásban rámutatott arra: a kegyelet az elhunyt személy emlékének tiszteletben tartását jelenti, ami az elhunyt valamikori lényeges személyiségvonásának, adott esetben a házastársához való ragaszkodásának elfogadása esetén gyakorolható. Úgy foglalt állást, hogy a felperesek ebben való érzelmi akadályozottsága V.V. eltemetésétől függetlenül is fennállt; hogy felszínre került-e vagy sem, a kegyeletet érdemben nem érinthette.

[23] Megítélése szerint a felperesek sérelme ténylegesen abban áll, hogy olyan személyre kényszerülnek emlékezni, akit tisztelni nem tudnak és nem is kívánnak, az I. rendű felperes esetében ehhez járult még hozzá rendelkezési jogának figyelmen kívül hagyása. Mindezek alapján a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a felpereseknek az édesanyjukhoz fűződő kegyeleti joguk nem sérült.

[24] A felperesek másodlagos kereseti kérelme vonatkozásában kifejtette, hogy az általuk állított vagyoni kárt bizonyítani nem tudták, a vagyoni kár mértéke így nem volt megállapítható.

[25] A harmadlagos kereseti kérelem pedig a másodfokú bíróság megítélése szerint az elsődleges kereseti kérelem egy részének felelt meg, ezért azt külön nem vizsgálta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[26] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan kegyeleti joguk megsértésének a megállapítását és – tartalmilag – az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

[27] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. §-át, 279. §-át, 367. §-át, 369. §-át, 370. §-át, 371. §-át, 383. §-át, a Ptk. 2:42. §-át, 2:50. §-át, valamint a Ttv. 18. §-át és 22. §-át jelölték meg. Hivatkoztak arra is, hogy a jogerős ítélet sérti az Új Pp. Konzultációs Testület állásfoglalása 20. egyes rendelkezéseit.

[28] Állították, hogy az alperes a fellebbezésében nem jelölte meg: az elsőfokú bíróság mely jogszabályokat sértette meg, így a másodfokú bíróságnak nem volt felülbírálati jogköre sem, az elsőfokú ítéletet nem változtathatta volna meg a Pp. 383. § alapján. Érvelésük szerint a másodfokú bíróság ítéletével az anyagi pervezetés sem valósulhatott meg.

[29] Sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy V.V. édesanyjukat törvényi kötelezettsége ellenére nem kívánta eltemettetni, és nem tett semmit a tisztességgel történő eltemettetés érdekében. Álláspontjuk szerint jelen helyzetben nem édesanyjuk és V.V. viszonyát kell vizsgálni, hanem az öközöttük és V.V. között fennállt kapcsolatot.

[30] Rámutattak arra, hogy V.V. még édesanyjuk életében negatív érzelmeket keltett bennük, amely a halála után tovább fokozódott.

[31] Nem értettek egyet a másodfokú bíróság közerkölcsre történt hivatkozása mentén kifejtett érvekkel. Utaltak arra, hogy a közerkölcs, közfelfogás korlátját képezi a sírhely felett rendelkezési joggal rendelkező személyek és a kegyeleti jogosultak törvényes érdekeinek a sérelme. Állították, hogy jelen perben a közfelfogás nem alkalmazható, a jogi szabályozás kereteibe kell utalni az ügyet.

[32] Hangsúlyozták, hogy V.V. édesanyjuk mellé történő eltemetését egyikük sem akarta. Megjegyezték, hogy tudomást sem szereztek a haláláról, mivel egyikük sem tartotta vele a kapcsolatot, sem V.V. velük. Állították, hogy V.V.-vel szembeni negatív érzelmeik minden sírhelylátogatáskor számukra fájdalmat okoz.

[33] Érvelésük szerint V.V.-re történő emlékezés során az édesanyjukhoz fűződő kegyeleti joguk sérül. Állították: a sírhely meglátogatásakor nem az édesanyjukra való emlékezés a legelső gondolatuk, hanem az, hogy miért kényszerülnek egy olyan emberre emlékezni, akit inkább elfelejtenének.

[34] Határozatok elemzésén keresztül hivatkoztak a bírói gyakorlatra. Rámutattak arra, hogy V.V. halálával személyiségi jogai megszűntek, így az az ő személyiségi jogaikkal nem konkurálhat. Hivatkoztak arra, hogy a kegyeleti jog jogosultjai közötti viszony a lényeges és nekik kell együttműködniük. Álláspontjuk szerint az alperes kegyeleti jogra, rendelkezési jogra nem jogosult, így a beavatkozása személyiségi jogukat sértette. A Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.486/2012/4. számú ítélete alapján azt a következtetést vonták le, hogy a rendelkezési jog megsértése kegyeleti jogot sérthet.

[35] Okfejtésük szerint a bírói gyakorlat alapján az is megállapítható, hogy az elhunyt életében tett rendelkezése mások személyiségi jogait, törvényes érdekeit nem sértheti, ezért V.V. azon rendelkezése, amely szerint halála esetén volt házastársa mellé szeretne temetkezni, jogellenes volt.

[36] Állították, hogy az alperes megfosztotta őket attól a rendelkezési lehetőségtől is, hogy az elhunyt személy sírhelyébe másik személyt temethessenek.

[37] Érvelésük szerint, ha olyan személyt temetnek be a rendelkezési joggal bíró kegyeleti jogosultak engedélye, hozzájárulása nélkül a sírba, aki számukra negatív érzelmeket táplál, az kegyeletsértő.

[38] Kiemelték, hogy az alperes magatartása következtében nem tudják torzításmentesen megőrizni édesanyjuk emlékét, a hozzá fűződő érzelmeiket. Előadták, hogy édesanyjuk emlékét a sírhely látogatásával, gondozásával nem tudják megőrizni, kegyeleti jogukat V.V. betemetésével az emlékhelyen nem, vagy csak korlátozottan tudják gyakorolni. Rámutattak arra, hogy V.V. az ő viszonylatukban nem számít közeli hozzátartozónak.

[39] Álláspontjuk szerint amennyiben a fenntartónak felróható magatartása következtében a síremléket megbolygatják, ráadásul ez a közvetlen behatás megrázkódtatást okoz a rendelkezési jogosult számára, úgy maga a síremlék vonatkozásában a rendelkezési jogot megsérti, így azzal a rendelkezési jog jogosultjainak a kegyeleti jogát megsérti.

[40] Hangsúlyozták a rendelkezési jog súlyát. Érvelésük szerint, aki olyan sírba kíván temetkezni, amely más személy által már megváltásra került, annak vagy bizonyítania kell, hogy valamilyen módon ő maga is rendelkezésre jogosult, vagy be kell szereznie a nyilvántartó könyvbe bejegyzett rendelkezésre jogosult hozzájárulását, amely a jelen esetben nem történt meg.

[41] Kiemelték, hogy nem csak az lehet a túlélő hozzátartozó személyiségi jogának része, hogy házastársa, hanem az is, hogy a szülője mellé temetkezhessen. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság nem adta indokát: miért előrébb való a házastársak egy sírba temetése a gyermek és szülő egy sírba temetésénél.

[42] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

[43] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[44] A Pp. 423. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát (az ott írt kivételekkel). Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[45] A felperesek úgy építették fel a felülvizsgálati kérelmüket, hogy felsorolták és idézték az általuk megsértettnek állított jogszabályhelyeket. Ezt követően külön jogszabályhelyre hivatkozás nélkül fejtették ki jogi indokaikat.

[46] A Pp. 413. § (1) bekezdése és – az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat alapján a Pp. hatálya alá tartozó ügyekben is alkalmazandó – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja és annak indokolása szerint, a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen konjunktív feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt megjelöli a megsértett jogszabályhelyet, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, azaz a jogszabálysértésre való hivatkozása indokát ismerteti. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell ezekkel a tartalmi követelményekkel. A hiányos hivatkozásokat a Kúria érdemben nem bírálja el.

[47] Mindezek alapján a Kúria csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta érdemben, amelyekkel kapcsolatban tartalmilag beazonosítható volt az állított jogszabálysértés pontos jogi indoka. A felperesek felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértések közül ilyen volt a Pp. 279. § (1) bekezdése, a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdései és 2:50. § (1) bekezdése, továbbá a Ttv. 22. § (1)-(2) bekezdései. Az ezeken túl felsorolt jogszabályhelyek megsértését a Kúria fentiek alapján érdemben nem vizsgálta.

[48] Emellett a felperesek felülvizsgálati kérelmükben olyan nyilatkozatot is előterjesztettek, hogy a felülvizsgálati eljárásban kérik figyelembe venni a perben tett összes addigi nyilatkozatukat. Ez azonban szintén alkalmatlan volt érdemi vizsgálatra, mivel a Pp. rendelkezéseiből következően a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – jellegéből adódóan annak kereteit a felülvizsgálati kérelem és nem az egyéb helyen tett nyilatkozatok jelölik ki.

[49] A Kúriának a felülvizsgálati kérelem alapján érdemben azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes jogellenes magatartása folytán sérült-e a felperesek kegyeleti joga mint személyiségi jog, és erre tekintettel objektív, illetve szubjektív jogkövetkezmények alkalmazása indokolt-e.

[50] Azt a másodfokú bíróság – egyezően az elsőfokú bírósággal – helyesen állapította meg, hogy az alperes megsértette a sírhellyel kapcsolatos rendelkezési jogot azzal, hogy nem megfelelően vezette a rendelkezési jog jogosultjára vonatkozó nyilvántartást, és így az I. rendű felperes mint rendelkezésre jogosult tudta és engedélye nélkül került sor az adott sírhelybe temettetésre {jogerős ítélet [33-34] bekezdései}. Ezt követően – ahogy azt a másodfokú bíróság is kifejtette – azt kellett vizsgálni, hogy ez sértette-e a felperesek kegyeleti jogát.

[51] A Kúria ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletével és annak jogi indokaival értett egyet. A bizonyítási eljárás adatai azt támasztották alá, hogy adott esetben az alperes mulasztása folytán olyan állapot valósult meg, amely akadályozza a felpereseket az édesanyjuk iránti kegyeleti jog megfelelő gyakorlásában, kegyeleti érzéseik méltó megélésében. Az I. rendű felperes rendelkezési jogának alperes által történt megsértése azt eredményezte, hogy a felperesek édesanyja mellé olyan személy került eltemettetésre, akivel a felperesek nem ápoltak jó kapcsolatot. Alappal hivatkoztak a felperesek arra, hogy ennek következtében édesanyjuk sírjának látogatásakor ezzel a ténnyel minden alkalommal kénytelenek szembesülni, ez pedig zavarja őket kegyeleti joguk gyakorlásában, abban hogy az édesanyjuk iránti kegyeletüket oly módon róják le, hogy abban más körülmény őket ne zavarja. E körben helytelenül tulajdonított kiemelt jelentőséget a másodfokú bíróság a felperesek édesanyja és V.V. között fennállt házasságnak és érzelmi kapcsolatnak. A két elhunyt személy közötti, még az életükben fennállt házastársi viszony nem változtat azon, hogy a felperesek a sírhely látogatásakor nem élhetik meg zavartalanul az édesanyjukra – és kizárólag az édesanyjukra – történő békés emlékeztést, amely a gyászuk – és így a kegyeleti joguk gyakorlásának – szerves része. A felperesek személyiségi joga tehát sérült azáltal, hogy kegyeletüket nem tudják megfelelő módon leróni szeretett édesanyjuk előtt, és ebben a jövőben sem várható változás.

[52] Megállapítható tehát, hogy a másodfokú bíróság bizonyítékértékelése nem felelt meg a Pp. 279. § (1) bekezdésének, amelynek következtében sérültek a Ptk. 2:42. § (1)-(2) bekezdéseiben és 2:50. § (1) bekezdésében írt anyagi jogi rendelkezések.

[53] Ennek megfelelően – a személyiségi jogsértésre tekintettel – megalapozottan alkalmazta az elsőfokú bíróság a jogsértés objektív és szubjektív szankcióit. A másodfokú bíróság eltérő jogi álláspontja miatt nem vizsgálta az alperes másodlagos fellebbezési kérelmét, amely a sérelemdíj leszállítására irányult. Mivel a sérelemdíj összecszerűségének érdemi elbírálására a szükséges adatok rendelkezésre álltak, a Kúria az alperes fellebbezésben előadott érveit érdemben vizsgálva azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott összegek alkalmasak a felpereseket ért kegyeleti jogsértésből eredő hátrányok kompenzálására. A felpereseket ért, a korábbiakban kifejtett hátrányokon, illetve a jogsértés súlyosságán nem enyhít az sem, hogy – ahogyan az alperes arra hivatkozott – a felpereseket objektíve nem fosztotta meg attól, hogy a sírhelyhez járuljanak, és ott az édesanyjuk emlékére kegyeletüket leróják. Rámutat a Kúria, hogy a sérelemdíj iránti igény alapja nem a sírhely látogatásának akadályozott volta, hanem a kegyeleti jog nem megfelelő gyakorolhatósága volt, amely a fent kifejtettek szerint az alperes jogellenes és felróható magatartása miatt nem valósulhat meg. Tehát a Kúria a sérelemdíj leszállítására nem látott indokot.

[54] Fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdésének alkalmazásával hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[55] A felülvizsgálati kérelem eredményessége folytán a Kúria az alperest a Pp. 405. § (1) bekezdése és a 364. §-a folytán alkalmazott Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek javára a jogi képviselőjükkel felmerült másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megtérítésére, amelynek összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a 4/A. § szerint áfával növelten állapított meg.

[56] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése, 46. § (1) bekezdése, illetve 50. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés b) pont] tekintettel – figyelemmel az Itv. 4. § (1) bekezdésére – a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

[57] A felperesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére, szükségtelenül lerótt felülvizsgálati eljárási illetéknek az illetékes állami adóhatóságtól való visszaigénylésére az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján jogosultak.

[58] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdésének d) pontja zárja ki.
Budapest, 2022. november 30.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző

HM